

A LOGISZTIKA 2004-BEN

Gáspár Tibor¹

Valószínűleg nem csak a logisztikusokra jellemző, hogy minden év kezdetén valami csodában bízva abban reménykednek, talán az idei év könnyebb lesz, jobb lesz, talán egy kedvezőbb költségvetési év lehetőséget ad az évek óta tologatott problémák megoldására, talán sikerül megvalósítani több régen dédelgetett álmot. Minden év tervezésekor ez az optimizmus vezérel bennünket. És ez nem abból ered, hogy esetleg ne ismernénk a realitásokat.

Mi logisztikusok azonban nem saját magunkért aggódunk. Tudjuk, hogy a mi gondjaink, problémáink az egész hadsereg működését határozzák meg. Ha nekünk jó, az csak azért van, mert akkor problémamentesen tudjuk biztosítani, támogatni a hadsereg működését, a csapatok felkészítését, alkalmazását, a hosszabb távra elképzelt fejlesztését.

Az idei esztendő kezdetén úgy látszik, hogy ez az év bizonyos tekintetben más lesz, sok szempontból pedig hasonló, mint az elmúlt évek.

Mitől lesz más? A Magyar Honvédség logisztikai biztosításának irányítása ez évtől ismét egyértelművé vált. A Kormány **2009/2004. (I.22) Korm. határozata** a Magyar Honvédség irányításának és felsőszintű vezetésének rendjéről szóló **2204/2001. (VIII.8.) Korm. határozatot** módosította. Ennek megfelelően az **MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság felsőszintű vezető szerv.** Parancsnoka, valamint az ÖLTP felsőszintű gazdálkodást irányító szervezeteinek vezetői – a feladatkörükbe utalt kérdésekben – az **MH szakmai felettese**i vagy **előljárói**, akik ez irányú feladataikat a szakirányítás keretében végzik.

Miért lényeges ez a jogszabályi döntés? Akik ismerik a logisztikai rendszer kialakulásának történetét –és itt nem a nagyon távoli múltba kell visszamenni – tudják, hogy 1997-ig, az **MH Anyagi-Technikai Főcsoportfőnökség** átalakításáig nem volt kérdés, ki irányítja, és ki felel a Magyar Honvédség akkor még anyagi-technikai biztosításáért. Nagyon szigorúan lefektetett **Jog- és Hatásköri Jegyzék** szabályozta hogyan, milyen területeken irányítják az MH anyagi-technikai főnök és a neki alárendelt MH szakági főnökök a Magyar Honvédség biztosítását.

¹ Dr. Gáspár Tibor mk. vezérőrnagy, MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság parancsnok.

1997-ben többfelé vált az addig „egységes” anyagi-technikai, mai szóval logisztikai biztosítás. Kivált és önálló lett az egészségügy és az elhelyezés. A többi, megmaradt szervezetből alakult meg a **HVK Logisztikai Főcsoportfőnökség**, valamint az **MH Logisztikai Főigazgatóság**. A rendező elv az volt, hogy különváljon a biztosítás tervezése és a valós tevékenységek irányítása, végrehajtása. **És ezzel vette kezdetét a szakmai bizonytalanság.** Alakult egy vezérkari szerv korlátozott funkciókkal, ugyanakkor egy másik szervezet pedig MH szintű főnökségekkel, felső szintű gazdálkodói jogkörrel, de korlátozott hatáskörökkel. **Ezt a problémát nem oldotta fel a 2000-ben végrehajtott átalakítás.** A logisztikai vezetés még bonyolultabbá vált az által, hogy a kettőből három szervezetté alakult a felső szintű logisztika. Úgy lett felső szintű, hogy a felsőszintű gazdálkodó szervezetek vezetői középírányítói funkcióval rendelkeztek. A vezetés és irányításhoz ráadásul hiányoztak az egyértelmű szabályzók.

A most hozott jogszabály remélhetőleg ismét megteremti az egységes fogyasztói logisztikai irányítás feltételeit. Ez pedig elengedhetetlen, hiszen ha a 2004-es esztendő szakmai feladataival folytatjuk a gondolatmenetet, nagyon sok olyan teendő áll előttünk, amely megköveteli az egységes irányítást és egységes végrehajtást.

Az egyik ilyen most aktuális feladat a jövő logisztikai szervezeteinek kialakítása. Még egy gondolat erejéig visszatérve a történelemhez, az 1997 előtti időkre. Az akkori biztosítási rendszer attól is egységes volt, hogy a vezetési szinteken megegyezett a szervezeti struktúra. Lehetett tudni ki kinek a szakmai alárendeltje, vagy előljárója. Az elmúlt évek szervezeti struktúra változatai még jobban bonyolították az amúgy sem egyszerű irányítási rendszert.

A biztosítási rendszert csak áttekinthetlenebbé teszi, ha vezetési szintenként, szervezetenként más és más vezetési struktúrát alakítunk ki. Az, hogy az egyik alakulatnak eltérőek a feladatai a másiktól, még nem jelenti, hogy teljesen más logisztikai rendszert kell számára kialakítani. Évek óta beszélünk a logisztikai szervezet integrációjáról is. Azt is jól meg kell gondolni, hol lehet integrálni és hol nem. Milyen szinten lehet azt megtenni. A létszám-takarékosság, a csökkentés nem mindig oldható meg a szolgálatok integrációjával. Fokozottan igaz ez a végrehajtó szinteken.

A Központi Logisztikai Bázis ügye az utóbbi időben a felső szintű, ellátást irányító szervezetek napi kérdése lett. Számunkra kedvező döntés született, így a jelenlegi ellátó központok integrációjával a jövőben létrehozzuk a **Központi Logisztikai Bázist** és a **Veszélyes Anyag Ellátó**

Központot. A Központi Logisztikai Bázisban kívánjuk tárolni a hadsereg teljes anyagi készleteit, a veszélyes anyagok kivételével. Ez egy új létesítmény, amely megfelel a kor követelményeinek, megfelelő tároló terek, korszerű raktározási technológia, informatikai rendszer biztosítja a gyors és gazdaságos működési feltételeket. A hadsereg összes veszélyes anyagát (lőszer, robbanóanyag, üzemanyag) a Veszélyes Anyag Ellátó Központ kezeli majd.

Ismert, hogy a korábbi szakági ellátó központok 2001- ben végrehajtott integrációjával bizonyos fokú, a vezetés szintjét érintő átalakítás történt. Az évek során több raktár leépítésével a készleteket néhány helyre koncentráltuk. Persze ez nem jelenti azt, hogy ezekkel a lépésekkel a korszerű raktározás feltételeit teremtettük meg. A szükséges költségek hiánya csak a problémák elodázását, a korszerű tárolás, anyagnyilvántartás megteremtésének lehetőségét tolja évről évre. *Egy korszerű bázis megteremtí azokat a feltételeket, melyeket a régi, állapotukban lerobbant raktáraink nem tudnak biztosítani.* A jelenlegi dűledező raktárakba nem vihetők be a korszerű anyagmozgató eszközök, a számítógépes nyilvántartás. Amikor komoly létszámgondokkal küszködünk, mert az egyik helyen szükség lenne a munkaerőre, ugyanakkor máshol pedig „feleslegesen” kell az őrzésvédelemre létszámot biztosítani, egy ilyen bázis ezt a problémát is enyhítheti. Amikor alakulataink állománya a világ különböző részein hajtja végre feladatát, akkor az utánpótlás zökkenőmentes biztosítása érdekében is *fontos lenne egy modern, az anyagok mozgását követni tudó nyilvántartó rendszer.* Reméljük, hogy a meghozott kedvező döntéssel a tervezési szakasz is hamarosan beindulhat.

Az idei év másik, több szakágot érintő feladata lehet, melyet a hadsereg létszámának csökkenése, a sorállomány megszűnése, a szerződéses hadseregre történő áttérés, valamint a szűk költségvetés is kikényszerít, ez pedig a lehetséges szolgáltatások polgári szférába történő kivételének vizsgálata. A hadsereg és a civil szféra együttműködése a logisztikai folyamatok területén nem új. Jelenleg is sok kapcsolatunk van a civil területekkel, mely a jövőt illetően még szélesebbé, mélyebbé válhat. *Köztudott, hogy a ruházat mosatását már régen a hadseregtől független szervezet végzi. De emellett a civil szféra részt vehet a jövőben a hadsereg objektumainak a fenntartásában, a haditechnikai eszközök javítási feladatainak elvégzésében, a laktanyák élelmezésében, vagy a gyakorlatok biztosításában.* A döntéshez a szükséges számvetéseket el kell készíteni. A civil szféra minden, nem kimondottan katonai területen lehetőséget kaphat, ha jobbat és olcsóbbat tud nyújtani, mint a hadsereg. A szerződéses hadseregre történő áttéréssel a hadseregen belül meg fog szűnni

az olcsó munkaerő, így a civil szektor versenyképessége javul minden területen.

A katonai logisztika területén az idei évben változást jelent a katonai elhelyezés feladatköreinek felső szintű átrendezése. A jövőben az MH ÖLTP szervezetében működő **MH Katonai Elhelyezési Főnökség** csak a tábori elhelyezés ügyivel foglalkozik. A katonai objektumok fenntartásával, üzemeltetésével, a bútorzat ellátással kapcsolatos ügyek intézését a **HM Ingatlankezelési Hivatal** a területi igazgatóságain keresztül végzi.

Amitől az idei év hasonlít az előzőekhez, az a költségvetés tervezése, majd a megszorítások bejelentését követő újratervezés, a feladatok átütemezése, egyes feladatok törlése. Folyik a feladatok és azok költségvonzatainak felülvizsgálata. A kezünk több szempontból is kötött. Van elfogadott és beindított nemzeti fejlesztési programok, vannak már lekötött szerződéseink, amelyekhez nem tudunk nyúlni. A mozgástér igen kicsi, talán nincs is. Valóban hiányzik az a tervezői rendszer, ahol feladat és pénz együtt jelenik meg. Igaz egy ilyen tervezői rendszer sem bírja ki a hirtelen irányváltásokat. Ugyanakkor bízunk abban, hogy mai helyzetünkben is megoldjuk feladatainkat.

Nem új az inkurrencia kezelésének problémája sem. A haderőátalakítás, a szervezetek létszámának csökkentése, de szerencsére az évek óta tapasztalható fejlesztések is magukban hordozzák a felesleges, vagy elavult eszközök, anyagok termelését. A logisztikai szolgálatok némelyike az inkurrencia mennyiségét csak csillagászati számokban tudja kifejezni. Ezen eszközök, anyagok kezelése még hosszú ideig gondot jelenthet számunkra, ha nem sikerül valami elfogadható megoldást találni. Jelentős szakállományt köt le a szakszerű tárolás biztosítása, ugyanakkor az inkurrencia raktárak őrzés-védelme is komoly erőket igényel. ***Növeli a költségeket a felesleges anyagok egyik helyről a másikra történő mozgása is.*** Igaz, sok esetben ezt a csapatok igénylik, mivel számukra teher a felesleges eszközök, anyagok szakszerű kezelése, tárolása, őrzés-védelme. A megoldást bizonyos, a megsemmisítésre, vagy értékesítésre vonatkozó jogszabályi módosítások eredményezhetik.

Jelentős szakmai kihívást jelent a Magyar Köztársaság által vállalt és a NATO prágai csúcsertekezletén elfogadott szövetségi kötelezettségeink teljesítésének logisztikai biztosítása, ugyanakkor az elmúlt évben felgyorsult missziós vállalások is komoly erőpróbát jelentenek. ***A béketeremtő műveletek logisztikai feladatai végrehajtásában több NATO szövetségünkkel működünk együtt:*** a kanadai partnerekkel a délszláv tér-

ségben, a német féllel Afganisztánban, a lengyelekkel Irakban. Logisztikai szempontból egy igazi kihívás az afgán, vagy az iraki misszió honi területéről történő biztosítása. **Logisztikusaink a korábban szerzett, a közelebbi területekre történő biztosítás tapasztalatait is felhasználva, elismerésre méltóan oldják meg feladataikat.**

Az idei év néhány feladatát, az azokat meghatározó körülményeket felvázolva látható, hogy a logisztikusok tevékenysége az idei évben sem lesz egyszerűbb. Szerencsére az állomány nagy része már megedződött e feladatokhoz. Bízunk az állomány szakmai felkészültségében, tenniakadásában, hogy az előttünk álló feladatokat a legjobb tudásuk szerint hajtják végre. **És miközben végrehajtjuk feladatainkat, bízunk abban, hogy a következő esztendő talán könnyebb lesz, mint az idei.**